

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (25 Eylül – 1 Ekim)**Türkiye**

- Ağustos ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %23.1 azalarak 11 milyar 256 milyon dolardan, 8 milyar 657 milyon dolara geriledi. İhracat, bir önceki yılın aynı ayına göre %1.6 artarak 21 milyar 615 milyon dolar, ithalat %6.9 azalarak 30 milyar 271 milyon dolar olarak gerçekleşti.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), reeskont işlemlerinde uygulanacak iskonto ve avans faiz oranlarını 500 baz puan yükseltti. Tebliğe göre, vadesine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılacak reeskont işlemlerinde uygulanacak iskonto faiz oranı yıllık %30.75, avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranı ise yıllık %31.75 olarak tespit edildi.
- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), Mayıs ayında %2.5 olarak açıkladığı Türkiye'nin GSYH büyüme tahminini 2023 yılı için %3.5 olarak revize etti. EBRD, Türkiye ekonomisinin 2024 yılında ise %3 oranında büyümesini beklediğini açıkladı.
- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu S&P Global, Türkiye ekonomisi için 2023 yılı GSYH büyüme tahminini 1.2 puan artırarak %3.5'e çıkarırken; 2024 büyüme beklentisini 0.3 puan artışla %2.3'e yükseltti. S&P, 2025 ve 2026 için büyüme tahminlerini ise 0.2'şer puan indirerek %2.9 olarak duyurdu.
- S&P Global, Türkiye'nin kredi notunu teyit ederken, görünümünü beklentiler doğrultusunda yukarı yönlü revize etti. S&P Global, Türkiye'nin uzun vadeli döviz cinsinden kredi notu "B" olarak teyit etti. Türkiye'nin kredi notuna ilişkin görünümü "negatif"ten "durağan"a revize edildi.

ABD

- ABD ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %2.1 ile beklentilere paralel büyüdü.
- Kişisel tüketim harcamaları fiyat endeksi Ağustos'ta aylık bazda %0.4 arttı ve yıllık bazda %3.4'ten %3.5'e yükseldi. Fed'in enflasyon göstergesi olarak dikkate aldığı gıda ve enerji kalemlerinin hesaplama dışı tutulduğu çekirdek kişisel tüketim harcamaları fiyat endeksi Ağustos'ta aylık bazda %0.1 arttı ve yıllık bazda %4.3'ten %3.9'a geriledi.

Avrupa

- Euro Bölgesi'nde Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), Eylül'de yıllık bazda beklentilerin altında %4.3 artış gösterdi.
- S&P Global, Euro Bölgesi ekonomisi için GSYH büyüme tahminlerini 2023 için %0.6 ve gelecek yıl için %0.9 olarak korudu. Bununla birlikte, Almanya'nın daha fazla daralmasını, İspanya'nın ise daha fazla genişlemesini beklediklerini bildirdi.
- Almanya'da enflasyon Eylül ayında öncü verilere göre yıllık bazda %4.5 artarak beklentilerin altında gerçekleşti.

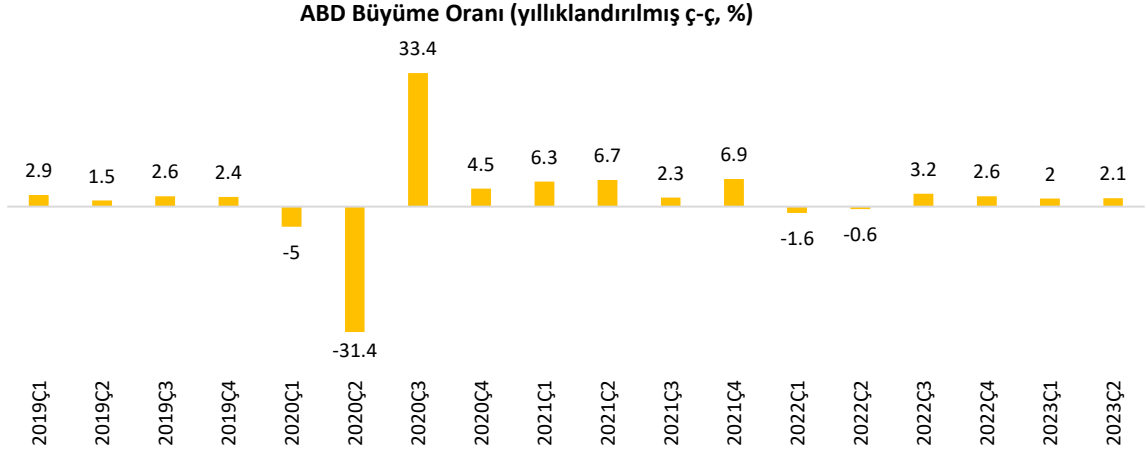
Asya

- Çin'de resmî imalat PMI Eylül ayında 50.2 seviyesine yükselerek beklentilerin ve 50 eşik seviyesinin üstünde gerçekleşti. Veri, imalat sektörü aktivitesinin 6 aydır ilk kez büyüdüğüne işaret etti. Resmî hizmet sektörü PMI ise ağustos ayındaki 51'den Eylül ayında 51.7 seviyesine yükseldi.
- Çin'de Caixin imalat PMI Eylül'de 50.6 seviyesine gerileyerek beklentilerin altında gerçekleşti. Caixin hizmet sektörü PMI ise Ağustos ayındaki 51.8 seviyesinden Eylül ayında 50.2 seviyesine geriledi.
- Tayland Merkez Bankası, ekonomik teşviklerin enflasyonist baskıları artırmasından kaçınmak için politika faizini enflasyonun hedefin altında seyretmesine ve ekonomik büyümedeki yavaşlamaya rağmen 10 yılın en yüksek seviyesine çıkardı. Banka bir gün vadeli repo faiz oranı bu 25 baz puan artışla %2.5'e yükseltti. Banka böylece 8 toplantı üst üste faiz artırdı.

Ayrıntılar...

Yurt dışı

ABD ekonomisi nihai verilere göre ikinci çeyrekte %2.1 büyüdü.

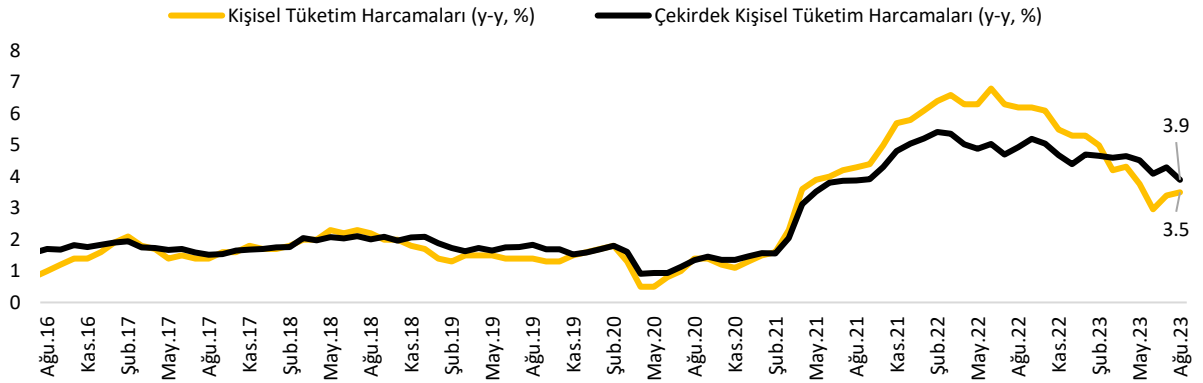


Kaynak: Haver Analytics

ABD ekonomisi 2023 yılı ikinci çeyrek büyüme oranı nihai verilere göre %2.1 oldu. İlk çeyrek büyüme oranı ise %2'den %2.2'ye yukarı yönlü revize edildi. İkinci çeyrek nihai açıklamada kişisel tüketim harcamaları bir önceki açıklamaya göre aşağı yönlü revize edildi ve %0.8 arttı. Kamu harcamalarında güncelleme olmadı. Stok etkisi ve dış ticaret etkisi negatiften pozitifte revize edildi.

ABD ekonomisi 2022 yılında %2.1 büyümüştü. Fed, Eylül toplantısında ABD ekonomisine dair 2023 yılı büyüme beklentisini %1'den %2.1'e yukarı yönlü revize etmişti.

ABD'de kişisel tüketim harcamaları Ağustos'ta geriledi.

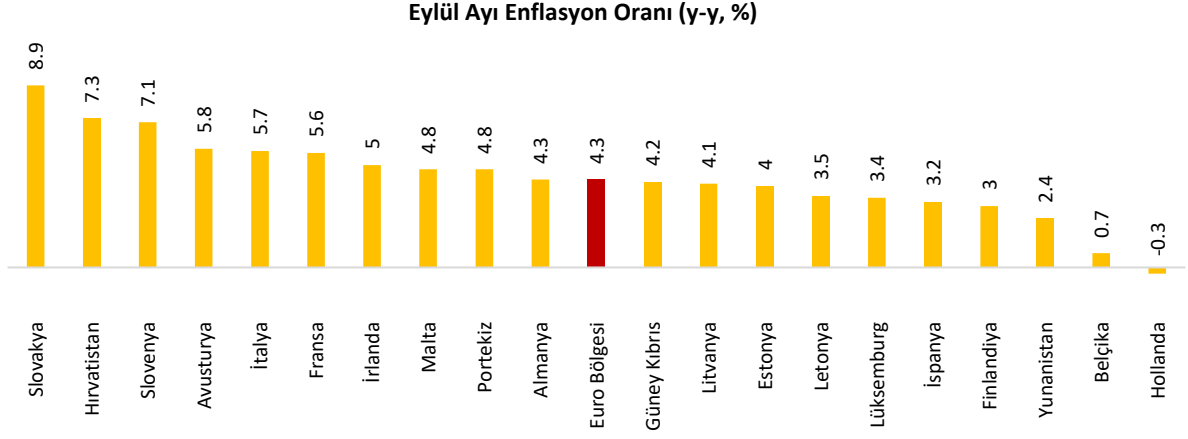


Kaynak: Reuters

ABD'de Fed'in enflasyon göstergesi olarak takip ettiği kişisel tüketim harcamaları (PCE) fiyat endeksi Ağustos'ta aylık %0.4 ile beklentilerin altında arttı ve yıllık bazda %3.4'ten %3.5'e yükseldi. Yıllık artış böylece %2'lik enflasyon hedefinin oldukça üzerinde kalmaya devam etti.

Fed Başkanı Jerome Powell'in enflasyonun yönünü göstermesi açısından daha kesin bir gösterge olduğunu belirttiği çekirdek PCE endeksi Ağustos'ta önceki aya kıyasla beklentilerin altında %0.1 arttı. Çekirdek PCE yıllık bazda ise beklentilere paralel gerçekleşerek %4.3'ten %3.9'a geriledi.

Euro Bölgesi'nde enflasyon Eylül'de öncü verilere göre %4.3'e gerilerken; çekirdek enflasyon %4.5 oldu.



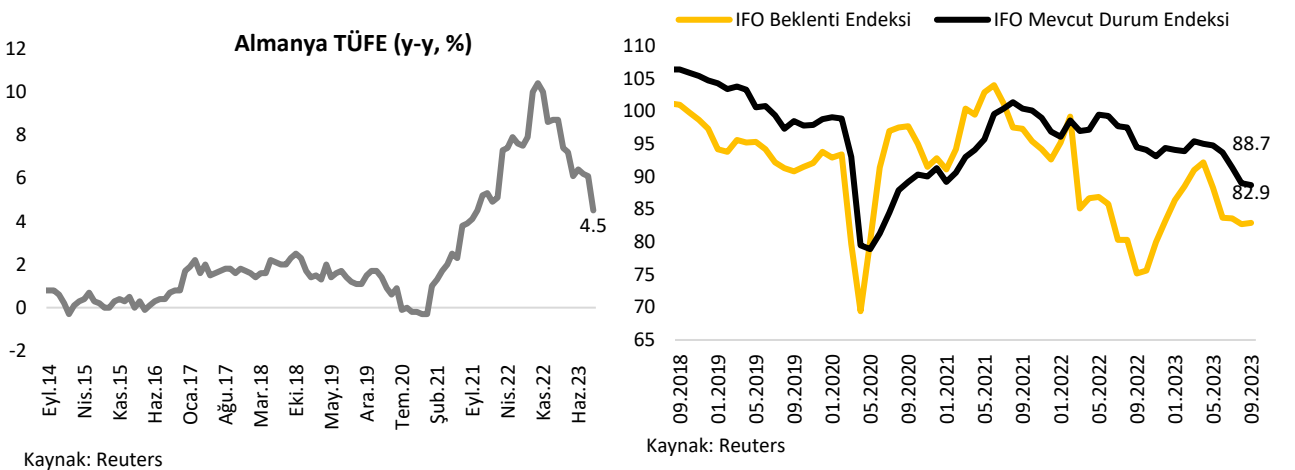
Kaynak: EuroStat

Euro Bölgesi'nde TÜFE Eylül'de öncü verilere göre aylık bazda %0.3 arttı. Enflasyon yıllık bazda %5.2'den %4.3'e geriledi. Söz konusu düşüşte, enerji fiyatlarındaki gerileme etkili oldu. Çekirdek enflasyon aylık bazda %0.2 arttı; yıllık bazda %4.5 oldu.

Avrupa Birliği'nde Eylül'de enflasyonun en hızlı arttığı ülke %8.9 ile Slovakya oldu. En düşük enflasyon ise %0.3 düşüş ile Hollanda'da yaşandı.

Euro Bölgesi'nin 2023 yılı enflasyon beklentisi %5.6 seviyesinde bulunuyor.


Almanya'da enflasyon Ukrayna savaşı bu yana en düşük seviyeye gerilerken; beklenti endeksi ilımlı toparlandı.



Kaynak: Reuters

Kaynak: Reuters

Almanya'da enflasyon Eylül'de beklentilere paralel aylık bazda %0.3 arttı. Yıllık bazda ise Ağustos ayındaki %6.1'den beklentilerin altında gerçekleşerek Rusya-Ukrayna Savaşı'nın başladığı dönemden bu yana en düşük



seviye olan %4.5'e geriledi. Savaş öncesi %4.3 olan enflasyon enerji fiyatlarındaki artışla Ağustos 2022'de %8.8'e ulaşmıştı.

Söz konusu düşüşün nedeni, geçen yıl Haziran'dan Ağustos'a kadar uygulanan akaryakıt indirimi ve Almanya çapında toplu taşıma için geçerli olan aylık bilet fiyatlarının Eylül ayı istatistiklerine dâhil edilmemiş olmasının yanı sıra baz etkisi olarak görülüyor.

Gıda ve enerji hariç tutularak hesaplanan çekirdek enflasyon Ağustos'taki %5.5'ten Eylül'de %4.6'ya geriledi. Ülkede gıda, aylardır en büyük fiyat belirleyici olarak öne çıkarken, gıda fiyatları, Eylül'de enflasyonun en büyük itici gücü olmaya devam etti. Fiyatlar Eylül'de geçen yıla göre %7.5 ve enerji ürünleri %1 artış gösterdi.

Almanya'da IFO iş dünyası güven endeksi Eylül'de yatay bir görünüm sergilerken, beklenti endeksinde ılımlı toparlanma görüldü. Beklenti endeksi Ağustos ayındaki 82.7 seviyesinden Eylül'de 82.9'a yükseldi. IFO mevcut koşullar endeksi ise 85.7 seviyesinde kaldı.

Avrupa Komisyonu Almanya'da enflasyonun yıl sonunda %6.4 seviyesinde gerçekleşmesini bekliyor.

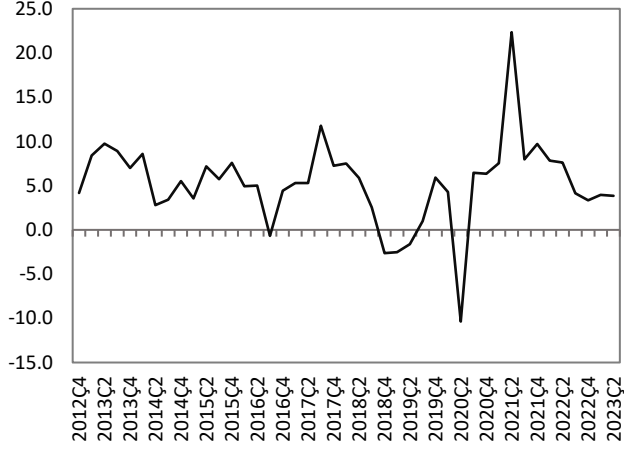
Haftalık Veri Takvimi (2 – 6 Ekim 2023)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti
2.10.2023	Türkiye	İmalat PMI (Eylül)	49	49.6 (Açıklandı)
	ABD	İmalat PMI (Eylül)	47.9	48.9
		ISM İmalat Endeksi (Eylül)	47.6	47.7
	Euro Bölgesi	İmalat PMI (Eylül)	43.5	43.4 (Açıklandı)
		İşsizlik Oranı (Ağustos)	%6.4	%6.4 (Açıklandı)
	Almanya	İmalat PMI (Eylül)	39.1	39.6 (Açıklandı)
	Fransa	İmalat PMI (Eylül)	46	44.2 (Açıklandı)
	İtalya	İmalat PMI (Eylül)	45.4	46.8 (Açıklandı)
		İşsizlik Oranı (Ağustos)	%7.6	%7.3 (Açıklandı)
		İngiltere	İmalat PMI (Eylül)	43
	Japonya	İmalat PMI (Eylül)	49.6	48.5 (Açıklandı)
3.10.2023	Türkiye	TÜFE (Eylül, y-y)	%58.94	%61.60
		Yİ-ÜFE (Eylül, y-y)	%49.41	--
4.10.2023	Türkiye	TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru (Eylül)	52.50	--
	ABD	ADP Özel Sektör İstihdamı (Eylül)	177 bin kişi	160 bin kişi
		Hizmet PMI (Eylül)	50.5	50.2
		ISM Hizmet Endeksi (Eylül)	54.5	53.6
		Fabrika Siparişleri (Ağustos, a-a)	-%2.1	%0.3
	Euro Bölgesi	Hizmet PMI (Eylül)	47.9	48.4
		Perakende Satışlar (Ağustos, y-y)	-%1	--
	Almanya	Hizmet PMI (Eylül)	47.3	49.8
	Fransa	Hizmet PMI (Eylül)	46	43.9
	İtalya	Hizmet PMI (Eylül)	49.8	50
	GSYH (2.çeyrek, y-y)	%1.9	--	
	İngiltere	Hizmet PMI (Eylül)	49.5	47.2
	Japonya	Hizmet PMI (Eylül)	54.3	--
5.10.2023	ABD	Dış Ticaret Dengesi (Ağustos)	-65 milyar \$	-64.6 milyar \$
		Haftalık İşsizlik Maaş Başvuruları	204 bin kişi	210 bin kişi
	Almanya	Dış Ticaret Dengesi (Ağustos)	15.9 milyar €	15.8 milyar €
	Fransa	Sanayi Üretim Endeksi (Ağustos, a-a)	%0.8	-%0.4
6.10.2023	Türkiye	Hazine Nakit Dengesi (Eylül)	61.9 milyar ₺	--
	ABD	Tarım dışı İstihdam (Eylül)	187 bin kişi	163 bin kişi
		İşsizlik Oranı (Eylül)	%3.8	%3.7
		Ortalama Saatlik Kazançlar (Eylül, a-a)	%0.2	%0.3
	Almanya	Fabrika Siparişleri (Ağustos, a-a)	-%11.7	%1.5
	Fransa	Dış Ticaret Dengesi (Ağustos)	-8.1 milyar €	--
	İtalya	Perakende Satışlar (Ağustos, a-a)	%0.4	--
	Japonya	Hanehalkı Harcamaları (Ağustos, y-y)	-%5	-%4.3
	Öncü Göstergeler Endeksi (Ağustos)	108.2	--	

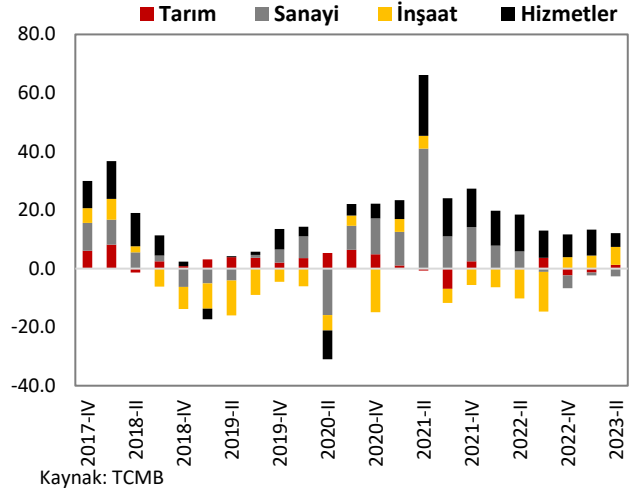
TÜRKİYE

Türkiye Büyüme Oranı

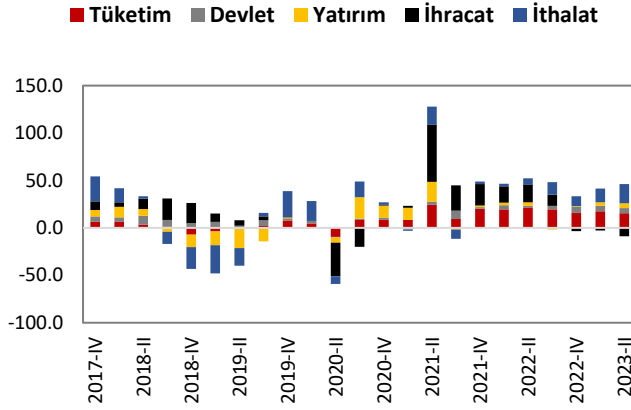
Reel GSYH (y-y, %)



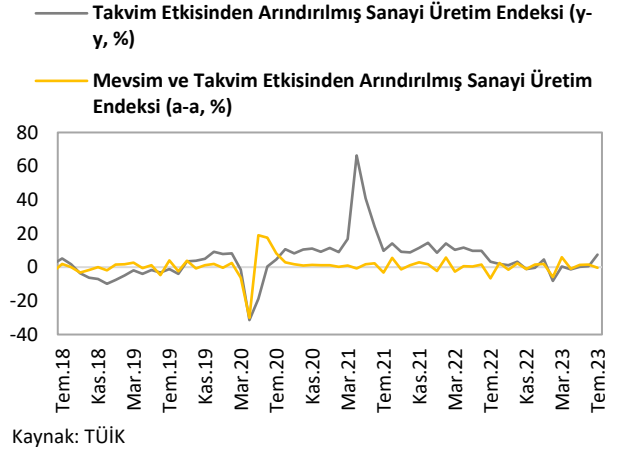
Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)



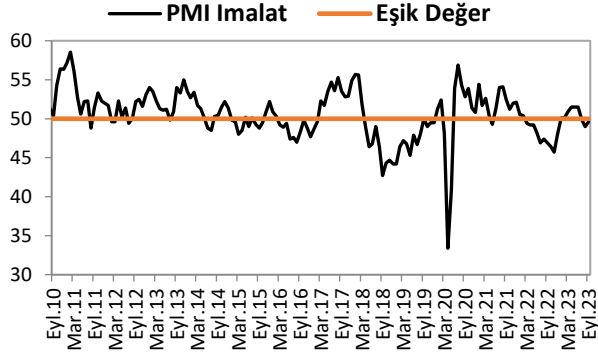
Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)



Sanayi Üretim Endeksi

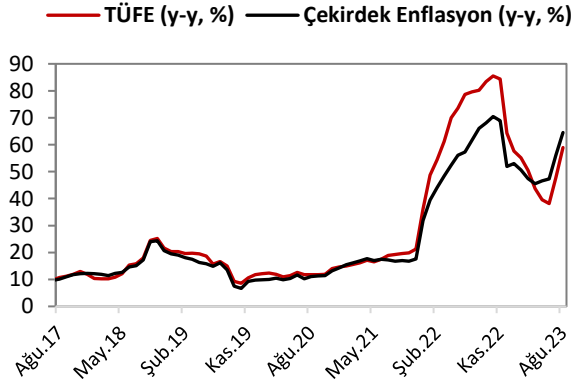


İmalat PMI

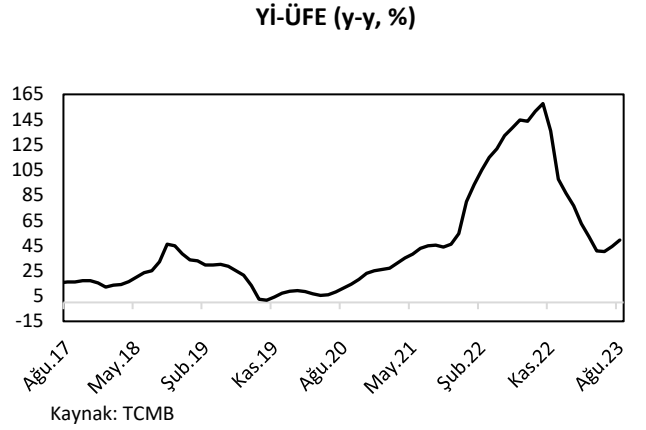


ENFLASYON GÖSTERGELERİ

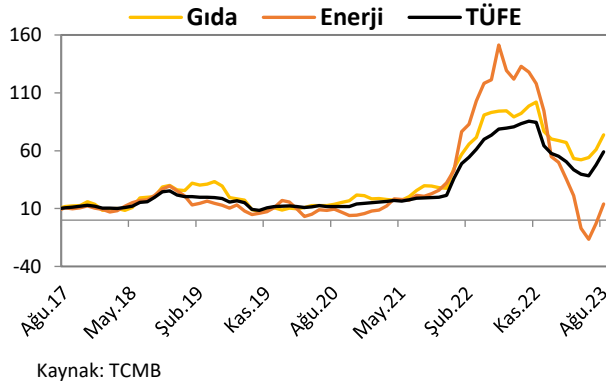
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon



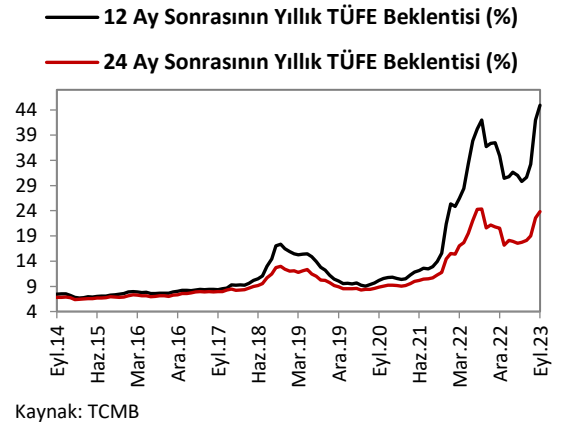
Yİ-ÜFE



Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

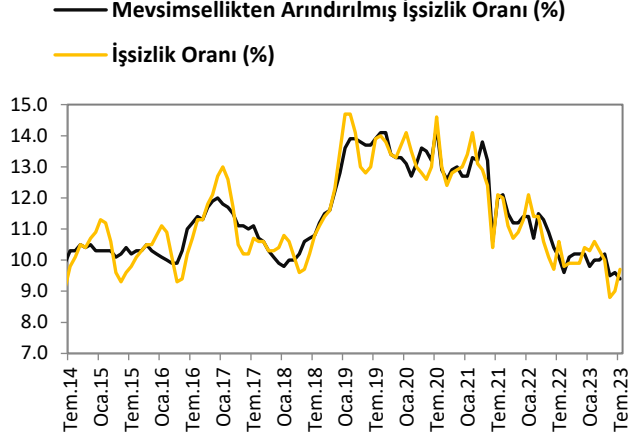


Enflasyon Beklentileri

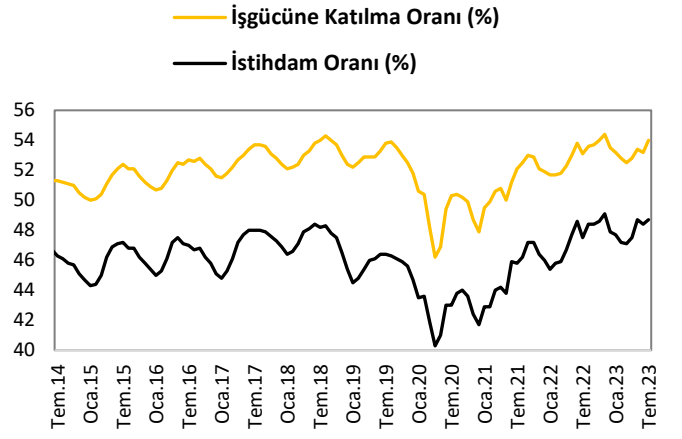


İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

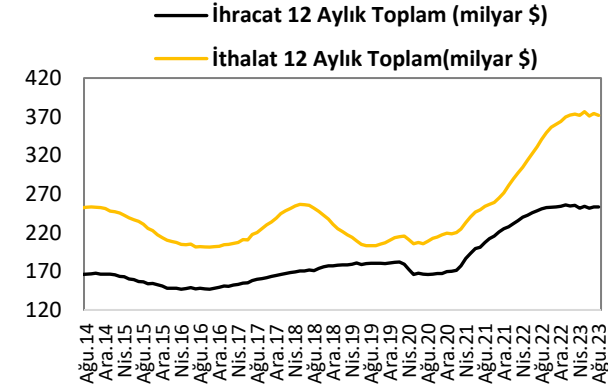


İşgücüne Katılım Oranı

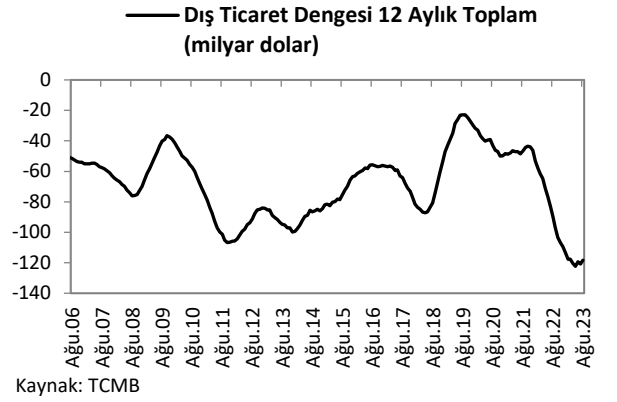


DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

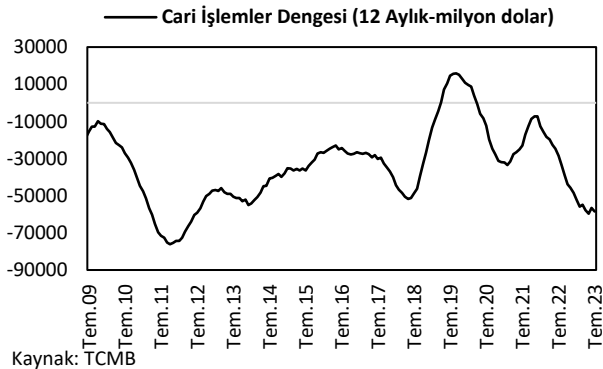
İthalat-İhracat



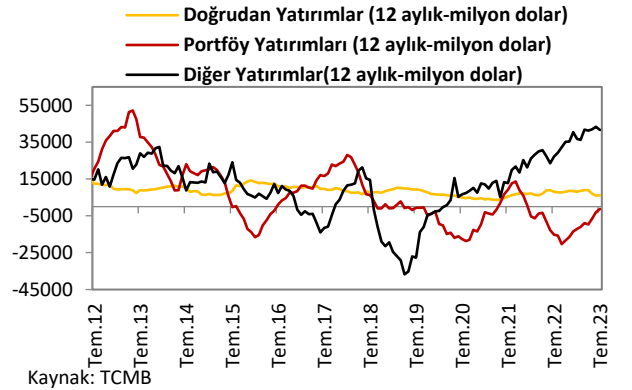
Dış Ticaret Dengesi



Cari İşlemler Dengesi

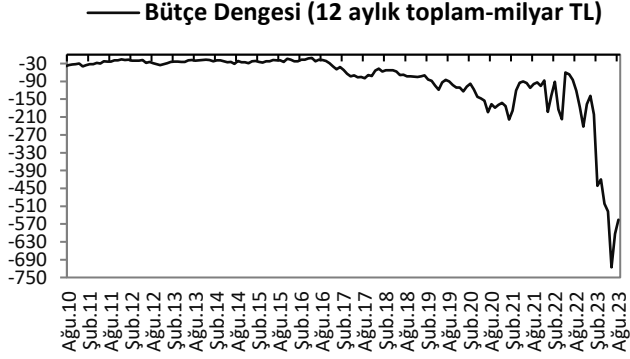


Sermaye ve Finans Hesabı

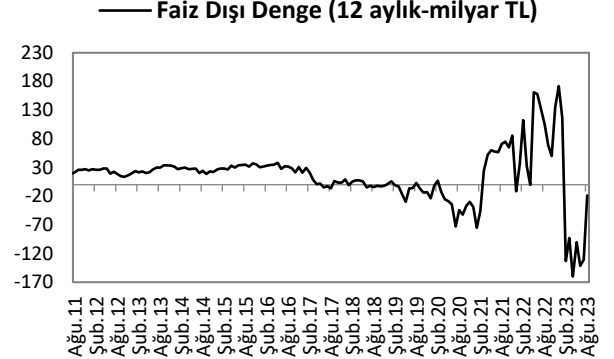


KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

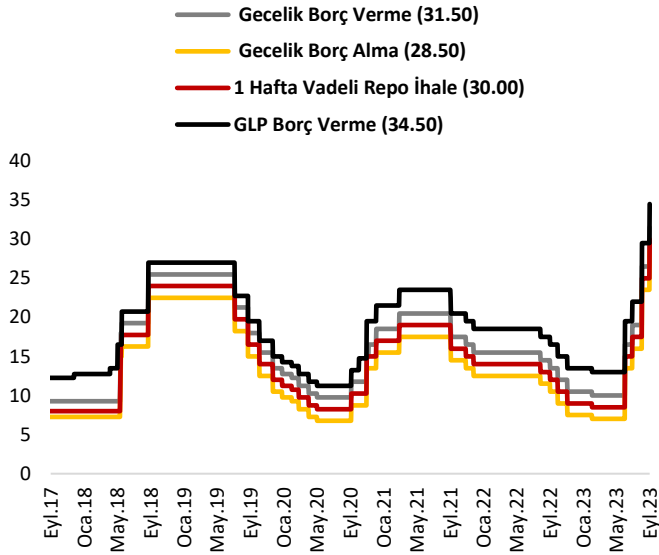
Bütçe Dengesi



Faiz Dışı Denge



TCMB Faiz Oranları



Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%) (mevsim etkisinden arındırılmış)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (%)
2021	7,248,789	11.0	12.0	17.5	76.6
2022	15,006,574	5.6	10.5	5.7	77.1
Son Yayınlanan	5,502,192 (2023-II)	3.8 (2023-II)	9.4 (Temmuz 2023)	7.4 (Temmuz 2023)	77.3 (Eylül 2023)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2021	36.08	31.88	79.89		
2022	64.27	51.93	97.72		
2023 (Ağustos)	58.94	64.58	49.41		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2021	2,097,220	5,063,244	5,167,365	221,447	72,563
2022	3,131,103	8,218,173	8,448,655	313,343	82,904
Son Yayınlanan (22.09.2023)	4,535,646	12,343,637	12,641,709	421,404	83,811
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo		
2021	12.50	15.50	14.00		
2022	7.50	10.50	9.00		
Son Yayınlanan (02.10.2023)	28.50	31.50	30.00		
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2021	-7.2	271.4	225.2	-46.2	
2022	-48.7	363.7	254.2	-109.5	
Son Yayınlanan	-5.5 (Temmuz 2023)	30.3 (Ağustos 2023)	21.6 (Ağustos 2023)	-8.7 (Ağustos 2023)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezi Yön. İç Borç Stoku	Merkezi Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2021	1,321.2	1,426.6	1,489.2		
2022	1,905.3	2,128.9	2,522.9		
Son Yayınlanan	2,759.0 (Ağustos 2023)	3,121.0 (Ağustos 2023)	3,882.6 (2023-II)		
Kamu Maliyesi (Milyar TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2021 (Ağustos)	105.703	146.539	40.837	54.494	
2022 (Ağustos)	302.343	305.930	3.586	26.233	
2023 (Ağustos)	562.686	613.956	51.270	138.419	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	3.7 (2023-II)	34.0 (2023-II)	-5.8 (2023-II)		